

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 v za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primeren popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krona, za četr leta 2 kroni; ista naj se pošilja: Upravništvu „Domovine“ v Celju.

Interpelacija

poslanca vit. Berkša in tovarišev na trgovinskega ministra v zadevi proizvodbe jezikovne ravnopravnosti pri poštini uradih na Štajarskem in Koroškem.

„C. kr. pošta je prometni zavod v najimnitnejšem pomenu besede.

Skoro vsak državljani ima priliko, da se posluži tega zavoda.

Država se trudi, da bi s poštanim obratom dosegla čim največje dohodke.

Poštni zavod naj je torej tudi vsakomur lahko dostopen, posebno pa morajo povsod biti vsa naznanila, ki se nanašajo na poštini promet, izgotovljena v vseh deželni jezikih.

Ta naznanila so ali namenjena občinstvu, ali pa mu niso namenjena; v prvem slučaju morajo biti vendar razumljiva občinstvu, ker sicer ne dosežejo svojega namena; ako pa niso namenjena občinstvu, pa sploh ni potrebno, da se objavljajo. C. kr. poštini uslužbenci morajo takointako poznati obstoječe naredbe, naznanila torej gotovo niso namenjena v pouk tem uslužbencem.

To vse je tako jasno, da pameten človek sploh ne more dvomiti o tem. Ravno tako ni narodnostna, temveč praktična in gospodarska zahteva, da je na poštini pečatih ime kraja označeno v deželni jezikih.

Ker je Spodnje Štajarsko večinoma obljudo po Slovencih in iznaša število tamkaj bivajočih Nemcev le malenkostne odstopke, smejo Slovenci po pravici zahtevati, da izdaja c. kr. poštino ravnateljstvo v Gradcu za celo svoje področje veljavne, občinstvu pri posameznih poštini uradih objavljene naredbe in naznanila v obeh deželni jezikih, ne pa samo v nemškem, kakor je sedaj v navadi. Isto velja tudi o slovenskih delih Koroškega.

Tu se ne gre za rešitev posameznih pritožb, temveč je potrebno enotno postopanje, utemeljitev načela. Ravno tako se ne sme nakladati občinam nepotrebnih stroškov s tem, da se v vsakem posameznem slučaju čaka prošnje ali pritožbe, predno se misli na nabavo dvojezičnega uradnega pečata.

Ako bi bil minister pripravljen v tem za vse prebivalstvo tako važnem vprašanju izvesti jezikovno enakopravnost, ne bi čakal posameznih prošenj in pritožb.

Tembolj pa se mora obžalovati, da morajo občine in okraji leta in leta čakati, da se rešijo njihove prošnje in da se že nekaj let take prošnje sploh ne rešujejo temveč se popolnoma očitno prezirajo. S tem naj bi se druge občine in okraji ostrašili, da ne bi sploh pošiljali takih prošenj ministrstvu.

Tako postopanje je naravnost brezvestno.

V večih slučajih se je prebivalstvo, oziroma proseče občine naravnost za nos vodilo. Prej vsaj — kajti sedaj se sploh ne dobi nikake rešitve — so dobile občine rešitev, da se bo ob prvi priliki, ko se stari poštini pečat obrabi, — nabavil nov dvojezični pečat. Ko pa se je po nekaj letih stari pečat obrabil, se je sicer nabavil nov, toda zopet dvojezični.

Kar se je reklo o pečatih, velja tudi o napisih.

Slovenci, ki na Spodnjem Štajarskem in v slovenskih delih Koroškega gotovo veliko več pridonašajo k čistemu dobičku pošte kakor nemško prebivalstvo, smejo tudi zahtevati svojo pravico, da morejo najti brez tolmača in kažipotja kraj, kjer je poštini urad. V večini krajev so pa le samonemški napisi.

Podpisani poslanci torej vprašajo ekselencu trgovinskega ministra;

„1. Ali so mu znani ti nedostaki?

2. Ali hoče in ali ima pogum ukreniti, da bo poštino ravnateljstvo v Gradcu izdajalo svoja naznanila in naredbe za Spodnje Štajarsko in za one dele Koroškega, v katerih bivajo Slovenci, v obeh deželni jezikih, nadalje da se bodo tamkaj uvedli dvojezični napisi in pečati, ter končno, da se bodo od večih občin v tem zmislu vložene in že leta in leta pri ministrstvu ležeče prošnje in pritožbe vendarle enkrat rešile?“

Dunaj, 10. sušca 1904.

Pfeffer.	Bärka.
Dr. Zaffron.	Povše.
Vuković.	Dr. Susteršič.
Dr. Ploj.	Biankini.
Perič.	Borčič.
Dr. Ferri.	Šupuk.
Robič.	Žičkar.
Spinčič.	Dr. Žitnik.

Celjske in štajarske novice.

— Volitve v celjski okrajni zastop so razpisane na 13, 14, 16. in 17. majnika. — Vse natančneje prihodnjič.

— „Domovina“ pred porotniki. — Dne 6. maja t. l. se bo zagovarjal naš urednik pred tukajšnjim okrožnim kot porotnim sodiščem zaradi žaljenja časti. Obravnava obeta biti jako zanimiva.

— „Celjski Sokol“ se kaj pridno pripravlja za letošnji vsesokolski izlet v Ljubljano. Da se olahkoti ta izlet tudi v gmotnem oziru, je treba skrbeti, da bo izletni fond odgovarjal zahtevam, katere se bodo stavile nanj, ko bodo naši čili Sokoli poleteli v belo Ljubljano, da pokažejo svojim slovenskim in slovanskim bratom, da „Sokol“ v Celju žije krepko življenje, pravo sokolsko življenje. Da bo torej stvar tudi gmotno zasigurana, sklenil je „Celjski Sokol“ započeti v tem zmislu najživahnejšo akcijo. Ker bo vsesokolski izlet v Ljubljano ne samo največjega pomena za naše Sokolstvo, temveč tudi pravi narodni praznik, je pač želeli, da se tega slavnostnega dneva udeleži tudi čim največje število nesokolskega občinstva. V ta namen se je izvolil v „Celjskem Sokolu“ reklamni odsek, obstoječ iz gg. Ekar, Jošt, dr. Kukovec in dr. Stiker, na katere naj se obračajo v tej zadevi vsa vprašanja. V prid izletnemu fondu so se nabavili bloki listek po 10 v, po katerih naj bi občinstvo kolikor največ mogoče pridno posegalo. — Dne 5. junija t. l. zvečer se priredi v vseh zgornjih prstorih celjskega „Narodnega doma“ veselica, katere čisti dobiček jo namenjen izletnemu fondu. Pri tej veselici bodo sodelovala vsa celjska narodna društva, novooživeli tamburaški zbor in naša narodna godba. Nastopil bo „Celjski Sokol“

prvokrat s svojimi telovadkami. Seveda nastopi tudi moški telovadski zbor. Da bo veselica uspela čim najsijajnejše, smo trdno prepričani, kajti naše narodne dame so blagohotno prevzele sodelovanje ter prirede dobrodelne bazarje itd. To bo drugi „Slovenski raj“. Dame so si izvolile poseben odbor, ki bo skrbel za vse potankosti. V odboru so gospa dr. Dečkotova in dr. Karlovšekova ter gospici Metka Bašova in Mila Sernčeva, katere bodo cenjenim damam dajale vsa potrebna pojasnila. V zvezi z moškim pripravljanim odsekom (gg. dr. Janko Sernec, dr. Guido Sernec, Likar, F. Jošt) in dekoracijskim odsekom (gg. Benčan, J. Detiček, P. Detiček, Pregrad in Sudič) se bode gotovo dosegel uspeh kakor ga še ni imela kmalu kaka veselica v Celju. „Narodni dom“, ki bo tedaj oblekel praznično spomladansko obleko, bo gotovo združil v svojih prostorih vso silo celjskega in sploh spodnještajarskega slovenskega občinstva. — Natančnosti seveda ne moremo poročati, kajti računa se na izredna presenečenja in ta morajo ostati tajna do zadnjega trenutka. Pričakujemo pa, da bo res nekaj izrednega. Komur je torej mar, da bo „Celjski Sokol“ na vsesokolskem izletu v Ljubljani delal čast spodnještajarskemu Slovenstvu, pridi dne 5. junija in oglej si, kaj premore skupno delovanje celjskega Slovenstva. Na zdar!

— Občni zbor „Slovenskega delavskega podpornega društva“ se je vršil v nedeljo ob lepi udeležbi članov v društveni prostorih. Ker nam za danes ne dostaja prostora, priobčimo daljše poročilo prihodnjič.

— Revizija posojilnic in zadrug. Znano je, da je že uveljavljen zakon od 10. junija 1903 d. z. št. 133, po katerem mora biti vsaka zadruga ali društvo, ki je osnovano na podlagi združnega zakona od 9. aprila 1873 d. z. št. 70, najmanj vsako drugo leto enkrat temeljito pregledano od kakega kompetentnega revizorja. Pri zadrugah in društvi, ki so član kake „Zveze“, bode izvrševal z omenjenim zakonom predpisane revizije ter dajal poročila pristojnim oblastim „Zvezni“ revizor, ako je dobila „Zveza“ v to od ministrstva potrebno revizijsko koncesijo, ozir. avtorizacijo, ki pa je odvisna od raznih pogojev. Takšno revizijsko koncesijo je že davno dobila „Zveza slovenskih posojilnic v Celju“ in sicer vsied ukaza c. kr. ministrstva za notranje stvari od 10. decembra 1903, št. 51.365. Kot stalni revizor je nastavljen dosednji revizor „Zveze“ gospod Franjo Jošt in je isti tudi vpisan v seznamek revizorjev v zmislu zakona od 10. junija 1903 d. z. št. 133 in po §§ 10 in 11 ministrske naredbe od 24. junija 1903 d. z. št. 134 pri c. kr. nadsodišču v Gradcu vsled naredbe predsedništva tega nadsodišča od 16. marca 1904 Praes. 2400 25 o/4 ter pri c. kr. pomorskem višjem deželnem sodišču v Trstu vsled odloka tega nadsodišča od 24. aprila 1904 Preds. 1803 5 F/4, to pa zaradi tega, ker razteza „Zveza slovenskih posojilnic v Celju“ svoj delokrog po vseh slovenskih pokrajinah, katere obsega področje c. kr. nadsodišča v Gradcu in v Trstu. Upamo, da bo ta dolgo pričakovani zakon o obligatorični reviziji pridobitnih in gospodarskih zadrug, med katere spadajo v prvi vrsti naše slovenske posojilnice in hranilnice, imel zaželjen uspeh ter rodil obilo dobrega sadu.

— **Celjska policija.** Še ni dolgo temu, kar se je v mestnem svetu govorilo o policiji. Grajal se je, da imajo redarji razun svoje službe druga zanimanja, da opravljajo poleg redarstva tudi še druge službe, kar se nikakor ne strinja z njihovim poklicem. Mestni svet je nato sklenil, da se prepove redarjem najstrožje, opravljati razun svoje službe še kako drugo. Sicer smo že enkrat pisali o tej zadevi, toda nič ne de, ako se še enkrat nekoliko pobavimo z njo. Stališče celjskega redarstva je takšno, namreč proti nam Slovincem, da gotovo nikakor ne mislimo ščititi tega ali onega zaslužene graje, toda prepričani smo pa tudi, da so le nekateri med njimi, ki res iz sovraštva do Slovencev nastopajo tako odvrno in pristransko, dočim jih je vendar še nekaj med njimi, ki so zaradi ubogega kruhka prisiljeni trobiti z drugimi vred v en rog. In zaradi teh ne maramo udrihati po njih, kakor zaslužijo. Vprašamo pač, kdo je kriv, da si iščejo celjski redarji zaslužka izven službe? Stvar je popolnoma jasna: Ker s svojo plačo ne morejo izhajati, vsaj navadni redarji ne. Da se Zintauerju ne godi slabo, se mu vidi, ali zato mu pa drugod, n. pr. pred sodnijo trda prede. Ali Zintauer je pa nekaj več, kakor so drugi, ki iščejo povsod, kjer le mogoče, da si postrani zaslužijo kak vinar. Tako je pač, da zastopa skoraj vsak celjski redar po eno zavarovalnico. Naravnost čudno pa se nam zdi, da je n. pr. Gratschner prevzel zastopstvo zavarovalnice že potem, ko je mestni svet storil zgoraj omenjeni sklep. Tu se vidi, koliko se brigajo redarji za sklepe mestnega sveta. In zakaj bi se tudi, saj vedo, da v mestni blagajni ni cvenka, da bi se jim mogle zboljšati plače, vedo pa tudi, da različne sklepe mestnega sveta ni smatrati resnim, kajti sklene in sklepa se pač, a da bi se sklepi tudi izvedli, to je zopet drugo vprašanje. Tako se pač godi, ko imajo gospodje mestni svetovalci toliko različnih posebnih „športelcev“, da za redne potrebe nimajo časa in denarja. In taki ljudje bi še drugim radi gospodarili. Hvala lepa!

— **„Vahtarčnemu“ uredniku na znanje.** G. Salmič nas je naprosil, da v njegovem imenu izjavimo, da ga neumnosti, ki jih trosi „vahtarca“ v svet, nikakor ne morejo užaliti, še manj pa kaj drugega. „Vahtarca“ naj le še tako dalje skrbi za reklamo njegovega podjetja. Čim bolj bo kričala, tem več slovenskih odjemalcev bo imel, nemške in nemčurske pa radovoljno prepusti „vahtarčnim“ protežirancem. — Toliko kot zadnji odgovor na „vahtarčne“ budalosti. — Sicer bo pa sodna obravnava dokazala, da je g. Salmiča poštenje previsoko, da bi ga mogla „vahtarca“ oblatiti.

— **Občinska volitev v Vojniku bo ovržena.** Upravno sodišče je z razsodbo od 24. svečana 1904 št. 1920 ugodilo pritožbi g. dr. Ivana Dečka zoper volitev v Vojniku ter izreklo, da je pritožba dr. Dečka zoper volilni imenik bila opravičena, ter se mora eden nemški volilec II. razreda kot neveljaven izbrisati. V sled tega je pa sestava II in III. razreda neveljavna, ker po izbrisu tega volilca iz II. razreda pride nekaj volilcev III. razreda v II. razred. Sedaj se bo torej ta nova razdelitev izvršila, in volita III. in II. razred na novo. Torej slovenski volilci v Vojniku — na noge!

— **Razstava.** Učenci obrtno-nadaljevalne šole v Žalcu razstavili bodo svoje risbe in svoja druga pismena dela v nedeljo, dne 1. maja t. l. v risalni dvorani. Kdor se za razstavo zanima, je vljudno povabljen, pa si jo ogleda. Voditeljstvo obrtno-nadaljevalne šole v Žalcu, dne 24. aprila 1904.

Anton Petriček.

— **Iz Polzele.** V nedeljo 17. aprila t. l. je imela tukajšnja podružnica sv. Cirila in Metoda predstavo. Ob krasnem vremenu zbralo se je mnogo občinstva. Prihitelo je razun domačega ljudstva mnogo odličnih gostov iz naše divne Savinske pa tudi Šaleške doline. Predstavljala se je igra „Revček Andrejček“. Z ozirom na to, da je ta igra za naše razmere precej težka, in da so igrali večinoma kmetski fantje in dekleta, lahko trdimo, da je uspela igra precej dobro. Da nam je bilo mogoče to igro uprizoriti, pripomogel nam je največ g. Nerat iz Šoštanja, ki ni štedil časa ne truda ter prevzel ulogo An-

drejčka. Gosp. Nerat je težavno ulogo res prav dobro in naravno izvršil. Pa tudi naši domači igralci so bili na svojem mestu. Pokazali so, kaj se more s pridnostjo in vztrajnostjo doseči. Med dejanji pa smo se divili krasnemu igranju na klavir. Igral je g. B. Drolo, ki je tudi prav dovršeno spremljal pevske točke v igri. Vi pa, vrli fantje in dekleta, vztrajajte in napredujte!

— **Iz Vranskega.** Ni dolgo temu, kar smo poskusili nekoliko osvetliti dejanje in nebanje tukajšnjega zdravnika dr. Vencelna Kašparja. Povedali smo, kako nedostojno, da, naravnost brez sramno se ponša ta človek, pa ali mislite, da je naš dopis kaj izdal. Kaj še. Kašpar se je krohotal, češ, da je to le reklama zanj. — Res lep zdravnik to, pri katerem človek že naprej ve, da bo čez par ur ves trg vedel, kako bolezen ima ta ali oni. Pa ne samo to. O ljudeh, ki ga v boleznih ne kličejo k sebi, raznaša najnesramnejše vesti okrog. Tako je govoril o nekem obče spoštovanem uradniku, da ima neko ostudno bolezen, a potem celo, da je zaradi pijančevanja znorel. To vse zato, ker je dotični gospod imel drugega zdravnika. Seveda je dotični uradnik zahteval zadoščenja in ga tudi dobil. Da bodete Vrančanje in sosede vedeli, kak človek je ta dr. Kašpar, bodi tu njegova izjava, ki jo je bil prisiljen dati onemu užaljenemu uradniku. — Častna izjava! — „Jaz podpisani med. dr. Vencel Kašpar, praktični zdravnik na Vranskem, priznavam sedaj (ko je že namreč priča izpovedala proti njemu), da sem boleznih gospoda I. I. se tičoč, nasproti gospodu N. N. izrečene, osebno čast gospoda I. I. globoko žaleče besede, ki sem jih dosedaj tajil, v resnici izrekel in da sem si tozadevna dejstva, kakor sem jih povedal gospodu N. N., zelo lahkomisljeno izmislil in popolnoma iz trte izvil. S tem priznavam, da sem gospoda I. I. težko razžalil na njegovi osebni časti, kar odkritosrčno obžalujem, in ga prosim v pričo navzočih, podpisanih prič izrecno odpuščanja s pristavkom, da tega ne storim le, ker svoj čin dejanstveno obžalujem, temveč tudi, in sicer posebno zato, da se izognem sodni kazni zaradi prestopka, kateri se kaznuje po kazenskem zakonu s kaznijo 1—6 mesecev zapora. — Razun tega se zavežem, da deloma zadostim razžalitvi gospoda I. I., plačati vsoto 100 K v enakih delih v prid ubožnemu zakladu in šolarski kuhinji na Vranskem in izročam to vsoto takoj v roke gosp. c. kr. notarja Mihaela Jezovškega, kot člana obeh zavodov, da ta znesek izroči označenemu namenu. — Vransko, 10. aprila 1904. Dr. med. Kašpar I. r. — Sledje podpisi štirih prič in gosp. notarja kot potrdilo, da je sprejel 100 K. — No, kaj naj se reče o človeku, kateri je bil prisiljen podati to izjavo, ali pa iti v luknjo? To naj bi bil človek, v katerega naj bi imel bolnik zaupanje? Da, in komaj je plačal teh 100 K, že se je pohvalil: „Kaj teh 100 kron, te mi bodo že Kranjci plačali!“ — Res plačo je zaslužil ta dr. Kašpar, ampak ne v denarjih. Kaj porečejo njegovi kranjski bolniki k zgornjim besedam? — Pa za danes naj bo dovolj teh lumparij človeka, ki je celo zdravnik. In lumparija je, če človek govori take nesramnosti o svojem sotražanu, kakor jih je govoril dr. Kašpar o zgoraj omenjenem gospodu. Pri tem ostanemo. — Da, g. dr. Kašpar, ali ste to „častno izjavo“ tudi izobesili za reklamo na vrata?

— **V pojasnilo.** V „Poslanem“ v listu „Slovenski Narod“ od 19. t. m., katero se po nam došlem poročilu nanaša na posojilnico v Trbovljah, oziroma na nekatere pri isti delujoče ude načelstva, se med drugimi nahaja tudi trditve, katera se mora razumeti tako, kakor da bi odborniki posojilnico izkoriščali in dobivali od iste zastoj velike nezaslužene plače; delati pa baje mora revizor. Ker je posojilnica v Trbovljah član podpisane „Zveze“, katera je pomagala svojčas ta zavod ustanoviti, in ker se v poslanem pravi, da mora delati revizor ter zaradi tega, ker bi bilo škoda in bi nam bilo žal, ako bi utegnil trpeti zavod zaradi navedenih neosnovanih trditve v kakoršnemkoli oziru, se nam ne zdi neumestno v obrambo posojilnice in resnici na ljubo pojasniti, da izvirajo naštetite trditve iz nepoznanja razmer in da so objavljene menda le zaradi osebnih nasprotstev. Priznati moramo, da opravlja načelstvo posojilnice v Trbovljah

svoje posle vestno in točno, da je nagrada, katero prejema isto za svoj trud primerna in zaslužna ter da našemu revizorju ne pripada pri zadrugi nobeno drugo, kakor zgolj revizijsko delo, zlasti pa ne katero izmed onih opravil, katera mora izvršiti načelstvo samo in za katera prejema isto odmerjeno mu odškodnino. V Celju, dne 24. aprila 1904.

„Zveza slovenskih posojilnic v Celju.“

— **Šmarasko-rogaško učiteljsko društvo** zboruje v nedeljo, dne 1. majnika t. l. ob 1 uri popoldne v Šmarju.

— **Virštanj.** Dne 10. t. m. bil je za kozjanski okraj slavnosten dan. Na vabilo zaslužnega g. dr. Fr. Jankoviča, vršil se je ustanovni shod podružnice družbe sv. Cirila in Metoda h kateremu je prihitelo dokaj inteligence in zavednih okoličanov. V vznesenih besedah pozdravi predimenovani gospod navzoče ter na kratko razloži pomen teh podružnic, katerih sveta deviza je, oteti pred nenasitnim molohom naš najdražji zaklad, našo mladino. Potem se preide k volitvi odbora. Na vzklicno željo navzočih voljen je bil načelnikom g. dr. Fr. Jankovič, zdravnik v Kozjem; njega namestnikom g. Mihael Germovšek, nadučitelj na Pilštanju; tajnikom vč. g. Josip Lassbacher, kaplan v Pilštanju; njega namestnik g. Fortunat Jelovšek, šol. vod. na Virštanju; blagajnikom g. dr. Josip Barle, c. kr. notar v Kozjem in njega namestnikom g. dr. Mirko Cerkenec, zdravnik v Št. Petru pod Sv. gorami. Med navdušenimi govori, ki so nas bodrili k vztrajnemu delu, razkazovali nam krasoto prelepe naše slovenske domovine, na katero grabežljivi tujci od vseh strani tako poblepno preže in med ognjevitimi besedami, ki so navzoče podžigale k plemeniti požrtvovalnosti, nabirali so se družbeniki, katerih se je oglasilo 31 letnikov in 8 podpornikov z večjimi ali manjšimi zneski, tako da se je še isti dan nabralo podružnici nad 100 K prispevkov. Kamen do kamna palača in na odboru je sedaj ležeče, da vrši to domorodno delo z mladeniško navdušenostjo in moško vztrajnostjo; da se bode zapričeta zgradba krepko dvigala višje in višje in povzdignila v doglednem času v veličastno palačo. — V to pomoz! Bog i sreča junaška!

— **Čitalnica v Konjicah** prosi vsa slavna društva in zasebnike po vsem slov. ozemlju, ki so naročeni na „Domovino“ da ji blagovulijo v odprtem kuvertu doposlati štev. z dne 15. aprila in 19. aprila t. l. (Bodisi obe štev., bodisi eno samo — kakor jim je pač mogoče). Vsakdor, ki nam izpolni stavljeno prošnjo, stori nam veliko uslugo, ker nam pripomore k narodnemu delu velike važnosti.

— **Posojilnica v Slovenski Bistrici** je pri občnem zboru dne 25. aprila t. l. sklenila, dovoliti iz čistega dobička: Dijaški kuhinji v Mariboru 100 K, Podp. društvu slov. visokošolcev v Gradcu 50 K; na Dunaju 40 K, v Pragi 20 K; Zgodovinskemu društvu v Mariboru 10 K; Podravske podružnici planinskega društva 10 K; kat. podp. društvu v Celju 15 K. — Nadalje je občni zbor sklenil, da se v poletnem času praznuje desetletnica obstanka posojilnice z ljudsko veselico v prid družbi sv. Cirila in Metoda.

— **Nesreča.** Dne 25. t. m. je na Pragarskem pri premikanju železniških vozov premikač Jakob Kampl prišel tako nesrečno med voze, da so mu kolesa desno nogo odrezala. Nesrečneža so odpeljali v mariborsko bolnišnico.

— **Nevihita.** V soboto 23. t. m. popoldan razsajala je od Pohorja čez Pragarsko, Maribor in naprej proti Slov. goricam strašna burja z bliskom, gromom in točo, katera je ogromno škodo naredila v teh krajih, kjer je letos v vinogradih, sadju in polju vse prav lepo kazalo in cvetelo. To je za našega kmeta hud udarec, ker mu je lepa nada splavala po vodi.

— **Učiteljsko društvo za ptujski okraj** priredi vsled sklepa v četrtek, dne 5. maja t. l. majniški izlet v Hajdin, kjer se obenem vrši v hajdinski šoli običajno mesečno zborovanje točno ob 11. uri dopoldne po nastopnem sporedu: 1. Pobiranje društvenine. 2. Zapisnik. 3. Volitev štirih delegatov za XVI. glavno skupščino „Zaveze“ v Postojni. 4. Učna slika okrajnega glavarstva ptujskega na podlagi novega stenskega zemljevida, založila in izdala Freytag & Berndt,

Dunaj 1904. Predava J. Kaukler — Ptujška okolica. 5. Nasveti. Po zborovanju bo na vrtu in v gostilničnih prostorih J. Graharja skupen obed in prosta zabava s petjem in godbo. Skrbljivo je za dobro in ceneno postrežbo in pristno pijačo. Da se določi približno število izletnikov in udeležencev pri skupnem obedu, se vsakdo vlijudno poziva, naj blagovoli udeležbo pravčasno naznaniti vnaprej šolskemu vodstvu v Hajdinu. Častito slovensko razumništvo zlasti cenjeno učiteljstvo k obilni udeležbi najspoštlijeje vabi odbor. — Dostavek: V slučaju neugodnega vremena vrši se izlet in zborovanje po določenem sporedu dne 12. maja 1904 ravnotam.

— Iz Ptujja. Zadnji „Štajerc“ omenja v dopisu iz Hajdine žalostnega dogodka, da je eden ondotnih šolarjev drugemu nož pod rebra zasadil, in trdi, da so temu krivi nemarni učitelji in pa katehet. Mi dobro poznamo hajdinsko učiteljstvo, tudi g. kateheta, a niti nam, niti drugi živi duši ni znano, da bi eden ali drugi izmed njih zanemarjal stanovskih svojih dolžnosti, osebno na polju mladinske vzgoje. V tem oziru je hajdinsko učiteljstvo daleč na okolu na jako dobrem glasu in je tudi že večkrat dobilo od strani okrajnega šolskega nadzorstva priznanje. Dobro nam je znano, s kako vnemo in požrtvovalnostjo da deluje hajdinsko učiteljstvo vzajemno z ondotno vrio duhovščino na dobri, osrečevalni vzgoji šolske mladine. Žal, da pa je še dokaj takih brezumnih staršev, kateri z nepremišljeno besedo in slabim vzgledom podirajo, kar je učiteljstvo z največjim trudom zgradilo. Tako zahvalo torej prinaša „Štajerc“ vestnemu, poštemu vzvišenega svojega poklica povsem zavedajočemu se hajdinskemu učiteljstvu, katero šteje v svoji vrsti v težavnem svojem poklicu osivele člane. Hajdinsko učiteljstvo je v vzgojslovju gotovo tako dobro podkovanu, da mu pač ne bode treba iti učiti se k šepavemu „Štajercu“ in raznim njegovim botrom in „baronom“. Omenjeni „Štajerčevi“ dopis nosi podpis Hajdinčan. Smelo trdimo, da na Hajdini takega podlega človeka ni, kateri bi na tak pobalinski način smunčil in sramotil ondotno učiteljstvo. Dopis je najbrže skrpal v kaki „šnopsariji“ in ima čisto druge ljudi za botre, a gotovo ne poštenih Hajdincev. Iz zanesljivega vira smo nadalje pozvedeli, da mladi zločinec niti hajdinski domačin ni, temveč, da se je s svojimi starši pred par leti priselil v Slovenjovas, kjer si je vzel njegov oče kovačijo v najem. Sploh pa smo se o celi zadevi prav nadrobno informirali in zmoremo končno „Štajercu“ naznaniti, da če hoče o vzrokih posirovelosti in propalosti mladega zločinca kaj natančneje zvedeti, naj se potruži v Slovenjovas k materi tega dečka in jo popraša. Gotovo mu bode povedala pravi vzrok, kakor ga je bila svojemu možu, ki je tarnal in zdihoval, zvedevši zločin nadebudnega svojega sinčka.

— Sv. Peter pri Mariboru. — Požar. — Dne 18. t. m. ob 12¹/₄ uri popoldne je naznanil zvon ogenj. Gorelo je še komaj 27 let staro poslopje pri vinogradu tukajšnjih šolskih sester. Za to poslopje ni bilo rešitve, a blagi ondotni sosedje so vendar obranili, četudi je bilo jako vetrovno vreme, sosednja poslopja. Starši pazite, da vaši otroci ne pridejo do vžigalic in da ne vidijo, kako napravite kurež na ognjišču. Otroci v srajčki vas kaj radi posnemajo, trpeti pa morate zato sami, oziroma vaš posestnik.

Druge slovenske novice.

— „Cesarjev spomenik“ v Ljubljani se bode v kratkem postavil. „Grazer Tagblatt“ se grozno jezi, da bode napis samo slovenski in se tako prezirajo nemški davkoplachevalci. Seveda v Ljubljani, kjer so Nemci v manjšini, zahtevajo ti za se enake pravice s Slovenci, v Celju, Mariboru, Ptujju itd., kjer so v večini, pa imajo za vse prošnje in pravice Slovencev gluha ušesa.

— Vojaštvo za Reko. V soboto zvečer je bil poslan en bataljon pešpolka št. 27 iz Ljubljane na Reko, en bataljon pa je bil včeraj ves dan in vso noč pripravljen za odhod.

— Poročil se je zdravnik v ljubljanski bolnišnici, gosp. dr. Karba, s hčerko kamniškega župana g. Močnika.

— Mlad samomorilec. V Volšperku se je ustrelil 14letni trgovski vajenec Pavel Blatnig s flobertovo puško v sence. Vzrok: mlada, a nesrečna ljubezen.

— Laški delavci. Iz Pontafija se poroča, da se je ondi mimo peljalo letos iz Italije 50.000 laških delavcev. To število bo letos še gotovo narastlo na 60.000.

— Petdesetletnica poroke našega cesarja. Dne 24. aprila l. 1854 se je vršila poroka cesarja Franca Jožefa z bavarsko princezino Elizabeto. Cesar je dan petdesetletnice svoje poroke preživel v kroga svoje družine.

— Vedno neprevidni rojaki. Iz Amerike poročajo: Rojak Ivan Keržišnik iz Iron Mountain, Mich., je bil med vožnjo od tam do Čikage III, olajšan za lepih in težko zasluženih 300 dolarjev. Z njim se je vozil fino oblečen lopov s pomagacem; oba sta dobro vedela, da ima Keržišnik okolu 500 dolarjev pri sebi. Predno so v Čikago dospeli, pričel mu je fini lopov ponujati drobiž, češ, da ga ima preveč; lahkoverni rojak se spusti v „barantijo“ in je dobil za 300 dolarjev le 39 dolarjev. Lopov mu je od ene strani naštel 30 desetakov, rojak sam tudi, potem mu jih je še enkrat „štel“, a obrnil kupček in naštel 29 po en dolar in navrh pritisnil desetak. Keržišnik pa je to lepo spravil, ne da bi se še enkrat preveril. Vobče je pa kaznjiva bedarija, da se rojaki na potu, bodisi v železnici, salonih ali na cestah, spuščajo z neznanimi v katerikoli kupčijo ali „menjavo“; vedno so oškodovani, ali vsi opomini in svarila ne izdajo nič.

Dopisi.

Celje, dne 24. mal. travna 1904.

Pred nekim tednom je prinesla „Domovina“ dopis iz Gornjegograda, v katerem je dopisnik kot dolgoletni opazovalec gospodarstva na ondotnem posestvu ljubljanskega škofa povedal svoje mnenje o stvari, katero premlevala že precej časa „Slov. Narod“ — o dobičku in izgubah lesne trgovine gornjegrajske škofove grajščine. Ta dopis je dal povod dopisniku „Slovenskega Naroda“, da je za sobotnjo številko napisal zopet dolg članek, v katerem je zopet po svoje razmesaril ljubljanskega škofa in njegovo gospodarstvo v Gornjemgradu. Da je pri tem odpadlo kolikortoliko priznalo „Narodovskih“ tudi na „Domovino“ in še posebej na mene, ki sem storil vnebovpijoči greh, da sem dal priobčiti zgoraj omenjeni dopis v „nepriustranski“ „Domovini“, je pač lahko umljivo.

Gotovo ni moj namen, zagovarjati se morda in opravičevati pred „Slov. Narodom“ za svoje uredniške posle; „Slov. Narod“ z vsemi svojimi dopisniki vred mi bo morda le dovolil, da bom tudi še nadalje brez njihovega dovoljenja opravljal svoj posel tako, kakor mi ga nalagajo razmere naše javnosti in lista, ki jo zastopa. „Domovina“ se ni nikdar vtikala v takoimenovani „kranjski“ boj za načela(?), in če se ji pri eni ali drugi stranki, ali morda pri obeh šteje to dejstvo v velikanski greh, je gotovo to „Domovini“ v čast, kajti ravno tej „nepriustranosti“, kakor posmehljivo poudarja „Slov. Narod“, se je zahvaliti, da so razmere na Štajarskem vsaj nekoliko boljše kakor na Kranjskem. Seveda je potem list, kateri ne trobi z enim ali drugim v isti rog, v prijetnem položaju, da se zdajpazdaj udari z gorjačo po njem. To je „Domovina“ izkušala, ko so jo urejevali gospodje, ki sedaj sami sedijo v „Narodovem“ uredništvu, to se ji dogaja sedaj in se ji bo dogajalo, ko bodo drugi zavzemali moje mesto. Ali prepričani naj bodo oni, katerih orožje je gorjača in kveder, da uredniku „Domovine“ s tem ne bodo delali sivih las, če ga tudi napadejo na tako nesramen način, kakor v sobotnjem „Narodu“.

V gospodarske zadeve gornjegrajske grajščine se nikakor ne mislim spuščati, kajti kakor niso „Narodovi“ uredniki šteli hlodov in desk, ki jih Di Centa oddaja, ne vem, za kako svoto, židu Feltrinelliju, tako jih tudi jaz nisem štel, in kakor oni niso šteli tisočakov, ki romajo iz židovega žepa v škotovega ali narobe, tako jih tudi jaz nisem, toda radoveden sem le, v kaki zvezi so škofovi dobički in izgube z mojim dopisovanjem, „napadanjem celjskih prvakov“ v „Slovenču“, vsled česar bi bila „Domovina“ postala „filijalka škofovega lista“?

Namen, ki je vodil dopisnika, ali morda onega člana „Narodovega“ uredništva, ki je morda vrnil oni odstavek v sobotnji članek „Narodov“, je pač tako očividno, da bolj ne more biti, tako očividno nizek, da kaj takega nisem pričakoval od lista „slovenske inteligence“. No, saj se ne gre za nič drugega, kakor da se urednik „Domovine“ počrni pri „celjskih prvakah“, češ, da jih mesari po ljubljanskih dnevnikih. In kaj je potem drugega pričakovati, kdor pozna celjske razmere, me bo razumel, in dopisnik jih dobro pozna — kakor da se bo reklo „zločincu“: pojdi s trebuhom za kruhom. Tako sem razumel jaz, tako je razumel vsak, kdor je bral oni odstavek. Sodbo o piscu onega odstavka si potem lahko stori tudi vsak sam po svojem posebnem okusu.

Da pa se ohladi dopisniku vroča glava, mu tu javno povem, da je „Slovenec“ res prinesel en moj dopis in sicer v številki z dne 24. decembra 1903, če se ne motim, poročilo o celjskem okrajnem zastopu, in če je kdo smatral to stvarno poročilo za napad na „celjske prvake“, potem naj mi se pač dovoli, da jako dvomim o pravem pojmovanju dotičnika. Vsekako pa se najodločneje zavarujem proti nečastni, dvoumni ulogi, katero mi prišiva brezimeni „Narodov“ dopisnik. Ako je v njem količkaj moške časti, ga pozivljam, da mi dokaže očitano dvoreznost, češ da priobčujem v „Slovenču“ napade na „celjske prvake“, pa potem nazivljam dotičnega „Slovenčevega“ poročevalca „lažnika in obrekovalca“, a ne skriva naj se za imuni hrbet dr. Ivana Tavčarja.

To je moj odgovor na „Narodove“ napade, in po pravici povem, da se mi zdi prostor v „Domovini“ predragocen, da bi tudi le eno samo vrstico porabil za odgovor na gotovo še sledeče infamije „Slov. Naroda“ in njegovega čednega dopisnika napram „Domovini“ in meni. Dopisnika pa vnovič pozivljam, da naj v zgoraj omenjeni zadevi navede dokaze in pokaže naj se, kdo je, da bom vsaj vedel, s kom imam opraviti, in da spoznam, ali seže vsaj do kolen onemu odličnemu štajarskemu Slovenču, ki mi je izročil dopis iz Gornjegograda.

Anton Ekar,
urednik „Domovine“.

Politični pregled.

— Državni zbor. V petek so se vršile med nepopisnimi viharji volitve v delegacije. Češki radikalci so hoteli na vsak način volitve preprečiti; prvotno so njihovo obstrukcijo podpirali tudi Mladočehi, toda Poljaki so jim grozili, da jih popolnoma izolirajo, na kar so Mladočehi dali protestno izjavo ter se med volitvami odstranili. — Seja se je otvorila takoj po 3. uri. Prvi je govoril posl. Stransky, ki je izjavil, da je sklicanje izvenredne seje najočitnejša kršitev pravilnika. Govorilo je več čeških radikalcev, na kar je nastal vihar, kakoršnega je videla zbornica le za časa najhujše obstrukcije. Češki radikalci in socijalni demokratje so oblegali predsedništvo. Vsenemci pa so predsednika bodrili, naj vztraja. Predsednik si ni znal pomagati, ter je sejo za pol ure prekinil. Ko se je seja zopet otvorila, začele so se volitve med nepopisnim vinarjem. Predsednik si je zamašil ušesa. Češki radikalci so ves čas žvižgali in razbijali, da so bili ob koncu seje pokriti z iveri ter so imeli ranjene roke. Izmed Slovencev je izvoljen delegatom za Kranjsko dr. Šusteršič, namestnikom pa dr. Žitnik.

— Ogrski železničarji so bili v svojem pravičnem boju s krutim nasilstvom in kršenjem zakona premagani. Naredba, s katero so bili železničarji poklicani v vojaško službo, je nečuvno in brezprimerno teptanje zakona. Ne peštanska, ne dunajska vlada nima pravice, sklicati železničarjev raznih letnikov, nego sme sklicati samo rezerviste posameznih letnikov; nikdar ne sme rezervistov po njih civilnem poklicu izbirati iz različnih letnikov in jih porabiti za civilno službo. Vladno postopanje je celo v poslanskih krogih, celo med poslanci vladne večine obudilo nepopisno ogorčenje. Tisza se je po vsej pravici bal parlamenta, in zato je včeraj kar nenadoma parlament razgnal. Komaj je predsednik otvoril sejo, že je Tisza naznanil kraljev

eki dekret, ki je vse presenetil. Zasedanje poslanske zbornice je zaključeno. Tisza je razgnal parlament, ker se je poslancev bal, zaključil pa je zasedanje, ker sedaj poslanci niso deležni imunitete in so mu torej izročeni za slučaj agitacije na milost in nemilost. Budimpešta je do skrajnosti razburjena in protidinastične manifestacije se vzlic divjanju policije neprestano ponavljajo.

Rusko-japonska vojna.

Širijo se različne vesti o velikih bojih v severni Koreji ob reki Jalu. Dasi še dosedaj ni potrjena niti ena, vendar ni izključeno, da bi ta poročila kolikor toliko ne bila resnična. Saj je že dejstvo samo, da je vest o bitki ob reki Jalu došla zaeno od treh strani — Iz Londona, Pariza in Petrograda, — že na sebi dovolj tehtno, da se lahko iz njega sklepa, da je že dejansko prišlo do večje bitke med sovražnima silama v severni Koreji. To domnevanje pa še podpira tole poročilo iz Seula: Ob reki Jalu je bila ljuta bitka. Podrobnosti se iz strateških ozirrov ne morejo navesti.

Iz Petrograda pa se javlja, da je došlo poročilo iz Port Arturja, glasom katerega je bila ob reki Jalu huda bitka, v kateri je bilo 1500 Japoncev poraženih.

Iz japonskega vira pa se brzojavlja iz Seula, da še ni nobena vest o večji bitki v severni Koreji potrjena.

Uglednemu listu „Rus“ se brzojavlja z dne 18. t. m. iz Port Arturja: Tukaj se z vso gotovostjo trdovratno zatrjuje; da je „Strašni“ v nočnem boju v bližini Daljnega dne 13. t. m. torpediral neko večjo japonsko križarko in jo potopil in da se je pred dnevnim svitom dne 14. t. m. potopila v bližini obrežja še neka druga japonska križarka.

Petrograd 25. mal. travna. Dne 21. t. m. je bila ob reki Jalu mala praska. — Rusi so v čolnih prešli čez reko na korejska tla. Neki japonski čoln, ki je hotel ruskim čolnom prestriči povratek, so ruski topovi uničili. Štabni kapitan Smejzyn, ki je bil v tem boju ranjen, je umrl.

Petrograd 25. mal. travna. Namestnik Aleksejev je odredil, da se zaplenijo vse tuje ladje, na katerih se dobe priprave za brezžično telegrafijo, časnikarji, ki so jih rabili, pa bi se obsodili kot vohuni.

Petrograd 25. mal. travna. Ladja poročevalca „Daily News“ se je približala Port Arturju, a ruske straže so jo ustavile in takoj odpravile iz območja ruskega brodogradništva.

Loterijske številke.

Gradec, dne 23. aprila 1904: 74, 90, 43, 69, 56.
Dunaj, „ „ „ 20, 84, 11, 15, 2.

Oddaja stavbe.

Pri šolskem poslopiju v Rajhenburgu se bodeta zgradili 2 novi učni izbi deloma z adaptiranjem, deloma s prizidanjem.

Stroški za zgradbo, popolno notranjo opravilo, z nekaj popravili na sedanjem šolskem poslopiju so proračunjeni v skupnem znesku 13.600 K.

Vsa dela se oddajo le enemu podjetniku, ki mora položiti 10% varščine.

Zgradba z notranjo opravilo mora biti izvršena do 1. oktobra t. l.

Minuendo dražba se bo vršila 12. maja t. l. ob 3. uri popoldne v rajhenburški šoli.

Stavbeni črteži, stavbeni pogoji in podrobni stroškovni proračun posameznih strokov so na ogled pri podpisnem krajnem šolskem svetu.

Krajni šolski svet v Rajhenburgu

(189) 1 M. Vutkovič, načelnik.

Licitacija

(188)

vsega v zapuščino umrle Marije Franzi spadajočega premakljivega blaga, kakor pohištva, perila, obleke, kuhinjskega orodja, zabele itd. se bode vršila jutri, v sredo, dne 27. t. m. od 10. do 12. ure predpoldne in od 2. do 6. ure popoldne v bivši njeni hiši številka 26 Miklavžki hrib (Veteranenwirth).

Občinski urad okolica Celje.

Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laški trg v Ljubljani razpisuje

službo korespondenta

za Laški trg z mesečno plačo 150 kron. Nastopiti je službo v najkrajšem času.

Prositelji morajo biti povsem večji slovenskega in nemškega jezika ter steno grafije.

Ponudbe, opremljene s spričevali, naj se pošiljajo ravnateljstvu delniških pivovaren v Ljubljani.

(187) 1

Veliko stanovanje

se odda s prvim julijem t. l. v Zgornjem Lanovžu (Ober-Lahnhof) pri Celju. Pojasnila pri posestniku.

(178) 5-2

Narodno podjetje!

Novo ustanovljena prodajalnica v „Narodnem domu“ v Dobrovlasi — ki je središče podjunske doline in kjer so vsi uradi — se da pod ugodnimi pogoji v najem.

Ponudbe naj se pošljejo d. 1. maja načelnikstvu posojilnice v Snčovasi, Sp. Koroško. (172) 2-2

Izvrsten okus kave dosežete s primestanjem

Vydrove žitne kave

POSKUSITE! Vzorek dragovljno. Pošta 5 kg, pošiljka 4 K 50 h franco.

„DOMAČI PRIJATELJ“
vsem odjemalcem zastoj pošiljki mesečno.

Vydrova tovarna žitne kave Praga-VIII.

Stanje hranilnih vlog nad 18 milijonov K. Rezervni zakad nad 550.000 K.

Mestna hranilnica ljubljanska

na Mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 2. ure dopoldne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice. Posoja se na zemljišča po 4 $\frac{3}{4}$ % na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se vsi dolgi poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje.

Traverze, železniške šinje, železo za vezi, cement, vodovodne cevi, cevi iz kamenščine za stranišča, lepenko za strehe, trstino za obijanje in vse drugo pri stavbah potrebno priporoča v bogatej izbi

trgovina z železnino „MERKUR“, P. Majdič, Celje.

Bogata zaloga brizgalnic za trsje in vsakovrstnih poljedelskih strojev.

Gumi za cepljenje na zeleno.

Kose: Ciril in Metod znamka.

Različni brusni kamni za kose.

